আয়কৰ আয়ুক্ত, কেৰালা

বনাম

দক্ষিণ ভাৰতীয় বেংক লিমিটেড, ত্ৰিচুৰ

১৯৬৫ চনৰ ২৩ নৱেম্বৰ ।

[ন্যায়াধীশ কে. চুব্বাৰাও, জে. চি. শ্বাহ আৰু এছ. এম. চিক্ৰী]

ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২, ধাৰা ৮-চিকিউৰিটিজ –সুৰক্ষাৰ ওপৰত সুত- ধাৰা ৬০ক-ৰ অধীনত জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ অধীনত ৰেহাইৰ দাবী – সুত উপাৰ্জনত ব্যয় কৰা ধনৰাশি কৰ্তনৰ পিছত ৰেহাইৰ অনুমতি দিয়া হ'বনে নহয়।

উত্তৰদাতাজন এটা বেংকিং কোম্পানী আছিল । ১৯৫৬-৫৭ চনৰ মূল্যায়ন বৰ্ষৰ হিচাপ বৰ্ষত সুতৰ ক্ষেত্ৰত কৰ মুক্ত সুৰক্ষাৰ বাবে বেংকে এটা নিৰ্দিষ্ট ধন লাভ কৰিছিল, আৰু ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২ৰ ধাৰা ৬০-এৰ অধীনত ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ অধীনত সমগ্ৰ ধনৰ বাবে ৰেহাই দাবী কৰিছিল। আয়কৰ বিষয়াই অৱশ্যে মূল্যায়ন সম্পূৰ্ণ কৰাৰ সময়ত কেৱল সুতৰ পৰিমাণৰ ওপৰত ৰেহাইৰ অনুমতি দিছিল যিটো ৰাশি কৰ্তনৰ পিছত মূল্যায়কে ব্যয় কৰা আৰু বিনিয়োগৰ উদ্দেশ্যে ঋণ লোৱা ধনৰ ওপৰত দিবলগীয়া সুত আছিল। আপীল সহকাৰী আয়ুক্তই আয়কৰ বিষয়াৰ আদেশ মানি লৈছিল যদিও ন্যায়াধিকৰণে ৰায় দিছিল যে প্ৰতিবাদীয়ে সুতৰ মুঠ পৰিমাণৰ ওপৰতহে ৰেহাই পোৱাৰ অধিকাৰী। উল্লেখযোগ্য যে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এখন খণ্ড বিচাৰপীঠে ন্যায়াধিকৰণৰ মতামত সমৰ্থন কৰিছিল, আয়কৰ আয়ুক্তই এই আদালতত আবেদন জনায়।

ৰাজহৰ বাবে দাবী কৰা হৈছিল যে ধাৰা ৮ৰ তৃতীয় প্ৰৱন্ধৰ অধীনত ৰেহাই কেৱল সুতৰ সেই অংশৰ সন্দৰ্ভতহে আছিল যিটো কৰযোগ্য আছিল কিন্তু ৰেহাই দিয়া হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও যুক্তি আছিল যে আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৬০-এ ৰ অধীনত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাৰি কৰা অধিসূচনাই ৰেহাইৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি

কৰা নাছিল বৰঞ্চ উক্ত অধিসূচনা খনক আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৮ৰ ভিত্তিতহে ব্যাখ্যা কৰা হৈছিল।

কোৱা হৈছিল যে : বৰ্তমানৰ গোচৰটোত উত্থাপিত ৰেহাইৰ প্ৰশ্নটোৰ প্ৰয়োগৰ ওপৰত অধিসূচনাখনক নিজৰ চৰ্তত ব্যাখ্যা কৰিব লগীয়া হৈছিল। ইয়াৰ উদ্দেশ্য ধাৰা ৮ৰ দ্বাৰা দখল কৰা একেটা ক্ষেত্ৰ সামৰি লোৱা নহয়, আৰু ধাৰা ৮ৰ উল্লেখ কৰি অধিসূচনাৰ বিধান সমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ কোনো পৰিসৰ নাই। অধিসূচনাখনত 'আয়কৰ মুক্ত ঋণৰ ওপৰত গ্ৰহণযোগ্য সুত' শব্দটো স্পষ্ট আৰু নিৰ্দ্ধিধায়, আৰু ইয়াৰ অৰ্থ কেৱল সুৰক্ষাৰ চৰ্ত অনুসৰি গণনা কৰা সুতৰ পৰিমাণ হ'ব পাৰে। ইয়াৰ অৰ্থ গ্ৰহণযোগ্য সুতৰ অৰ্থ বিয়োগ কৰি লাভ কৰা একেখিনি ব্যয় কৰা ধনৰাশি হ'ব নোৱাৰে। সেয়েহে প্ৰশ্ন কৰা ছিকিউৰিটিসমূহৰ পৰা মূল্যায়কে সুতৰ ক্ষেত্ৰত কোনো আয়কৰ প্ৰদান কৰিব লগীয়া হোৱা নাছিল। [৬৭৭ ই-জি]

দেৱানী আপীল ক্ষেত্ৰাধিকাৰ: দেৱানী আপীল নং: ৮৪২/১৯৬৪।

উল্লেখিত আয়কৰ গোচৰ নং: ২৩/১৯৬২ গোচৰত কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১৯৬৩ চনৰ ১৯ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা বিশেষ অনুমতিৰ দ্বাৰা কৰা আপীল।

আৰ গণপথী আয়াৰ আৰু বি. আৰ. জি. কে. আকোৰ আৰু আৰ এন সাচথেই, আপীলকাৰীৰ বাবে।

এ ভি বিশ্বনাথ শাস্ত্ৰী আৰু আৰ গোপাল কৃষ্ণন, প্ৰতিবাদীৰ বাবে।

আদালতৰ ৰায়দানৰ ন্যায়াধীশ চুব্বাৰাওৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা হৈছিল।

উত্তৰদাতা ত্ৰিচুৰৰ দক্ষিণ ভাৰতীয় বেংক লিমিটেড এটা বেংকিং কোম্পানী আছিল। এই আবেদন খন ১৯৫৬-৫৭ চনৰ মূল্যায়ন বৰ্ষৰ সৈতে জড়িত, ইয়াৰ সংশ্লিষ্ট পূৰ্বৰ বছৰটো হৈছে ১৯৫৫ চনৰ কেলেণ্ডাৰ বৰ্ষ। হিচাপ-

নিকাচ বৰ্ষত বেংকেকৰ মুক্ত কোচিন আৰু ট্ৰেভানকোৰ ছিকিউৰিটিজৰ সন্দৰ্ভত সুতৰ দিশত ৪৪,৭২০/- টকাৰ ৰাশি লাভ কৰিছিল। কৰ সম্পৰ্কে ইয়াৰ আয়ৰ মূল্যায়নৰ সময়ছোৱাত, ৪৪,৭২০/- টকাৰ সমগ্ৰ ৰাশিৰ ওপৰত উক্ত ছিকিউৰিটি সমূহৰ পৰা সুত হিচাপে লাভ কৰা ৰেহাইৰ অনুমতি দিব লাগে বুলি দাবী কৰা হৈছিল। কিন্তু, আয়কৰ বিষয়াক, মূল্যায়ন সম্পূৰ্ণ কৰা সময়ত, ৩৩,৪৪৪/- টকাৰ যোগফল হিচাপে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা-দুটা বস্তু, অৰ্থাৎ, (১) উক্ত সুত বাস্তৱায়িত কৰাত মূল্যায়কে ব্যয় কৰা যুক্তিসংগত ৰাশি; আৰু (২) বিনিয়োগৰ উদ্দেশ্যে ঋণ লোৱা ধনৰ ওপৰত প্ৰদান কৰিব লগীয়া সুত।

উক্ত ছিকিউৰিটি সমূহৰ গ্ৰহণযোগ্য সুতৰ পৰা উক্ত ধনৰাশি কৰ্তন কৰাৰ পিছত তেওঁ আয়কৰৰ বাবে ৰেহাই হিচাপে মাত্ৰ ৭,২৭৬/- টকাৰ ৰাশিহে প্ৰদান কৰিছিল। পৰৱৰ্তী আপীলত, আয়কৰ আপীল ন্যায়াধিকৰণ, মাদ্ৰাজ বিচাৰ পীঠে এই ৰায় দিছিল বেংকটোৱে সুতৰ মুঠ পৰিমাণৰ ওপৰত ৪৪,৭২০/- টকা ৰেহাই পোৱাৰ অধিকাৰী আছিল। বিভাগৰ অনুৰোধত ন্যায়াধিকৰণে তলত দিয়া প্ৰশ্নটো কেৰালাৰ উচ্চ ন্যায়ালয়লৈ সিদ্ধান্তৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰে:

"তথ্য আৰু পৰিস্থিতিৰ ওপৰত গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়াধিকৰণে সঠিক ভাৱে কৈছিল যে এই গোচৰত ধাৰা ৮ৰ ব্যাখ্যা প্ৰযোজ্য হয় আৰু পূৰ্বৰ থলুৱা ৰাজ্য আদিয়ে জাৰি কৰা ছিকিউৰিটিজৰ পৰা মূল্যায়কে উপাৰ্জন কৰা ৪৪,৭২০/- টকা আয়কৰ ৰেহাইৰ অধিকাৰী আছিল।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এখন বিভাগীয় বিচাৰপীঠে মতামত প্ৰকাশ কৰে যে ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২ৰ ধাৰা ৬০-ক ৰ অধীনত ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি সমগ্ৰ সুত ৪৪,৭২০/- টকা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ অধীনত আয়কৰৰ বাবে ৰেহাইৰ অধিকাৰী আছিল। সেয়েহে এই আবেদন কৰা হৈছে।

ৰাজহ বিভাগৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীযুত আৰ. গণপথী আয়াৰে যুক্তি দিছিল যে ভাৰতীয় আয়কৰ আইনখনৰ ধাৰা ৮ৰ অধীনত কোনো মূল্যায়কে যি

কোনো এটাৰ ওপৰত লাভ কৰা সুতৰ সন্দৰ্ভত "চিকিউৰিটিজৰ ওপৰত সুত" শিৰোনামৰ অধীনত আয়কৰ গণনা কৰা হৈছিল চৰকাৰী ছিকিউৰিটিজ বিয়োগ কৰি তেওঁ প্ৰথম প্ৰৱন্ধ আৰু ইয়াৰ ব্যাখ্যাৰ ক্ষেত্ৰত একেখিনি উপলব্ধি কৰিবলৈ কৰা খৰচ, যে কেতিয়া তৃতীয়টো ব্যৱস্থাৰ অধীনত মূল্যায়কক আয়কৰ মুক্ত জাৰি কৰা ৰাজ্য চৰকাৰৰ যি কোনো ছিকিউৰিটিৰ ওপৰত গ্ৰহণযোগ্য সুতৰ ওপৰত কৰ পৰিশোধ কৰাৰ পৰা ৰেহাই দিয়া হৈছিল, তেনে কৰ ৰেহাই দিয়া হৈছিল যদিহে তেওঁৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰিব লগীয়া এনে কৰ ৰেহাই দিয়া হৈছিল। অন্য ধৰণে ক'বলৈ গ'লে তেওঁৰ যুক্তি আছিল যে তৃতীয় প্ৰৱন্ধৰ অধীনত ৰেহাই দিয়াটো কেৱল সুতৰ সেই অংশৰ সন্দৰ্ভত আছিল যিটো কৰযোগ্য আছিল কিন্তু ৰেহাই দিয়া হৈছিল। তেওঁৰ আৰু এটা বিতৰ্ক আছিল যে অধিসূচনাখনত আয়কৰ আইনৰ ৬০ ক ধাৰাৰ অধীনত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাৰি কৰা ৰেহাইৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰা নাছিল যদিও উক্ত অধিসূচনাক কেৱল আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৮ৰ ভিত্তিতহে ব্যাখ্যা কৰা হৈছিল।

উত্তৰদাতাৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীযুত এ ভিবিশ্বনাথ শাস্ত্ৰীয়ে যুক্তি দিছিল যে প্ৰথম প্ৰৱন্ধ আৰু ইয়াৰ ব্যাখ্যাৰ সৈতে পঢ়া ধাৰা ৮ৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশত আয়কৰ মুক্ত জাৰি কৰা ছিকিউৰিটিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ ছিকিউৰিটিজৰ পৰা সুত তৃতীয়টো প্ৰৱন্ধৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হৈছিল যিটো আয়কৰৰ উদ্দেশ্যে এনে ছিকিউৰিটিৰ পৰা লাভ কৰিব লগীয়া সুতৰ পৰা কোনো ধৰণৰ কৰ্তনৰ ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাছিল। ইয়াৰ উপৰিও তেওঁ এই ভিত্তিত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আদেশ বজাই ৰাখিব বিচাৰিছিল যে প্ৰশ্ন কৰা সুত কেৱল কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় য'ত এনে ছিকিউৰিটিৰ পৰা লাভ কৰিব লগীয়া সমগ্ৰ সুত আয়কৰৰ পৰা ৰেহাই দিয়া হৈছিল।

কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ ক্ষেত্ৰত আমি উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সৈতে একমত হোৱাৰ বাবে আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৮ৰ বিধানৰ ভিত্তিত

পক্ষসমূহৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী বিতৰ্কৰ ওপৰত আমাৰ মতামত প্ৰকাশ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ দিয়া নাই।

আয়কৰ আইন খনৰ ৮ নং ধাৰাত "চিকিউৰিটিজৰ সুত" শিৰোনামৰ অধীনত আয় আৰু ইয়াৰ পৰা কৰ্তনৰ গণনাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। আইন খনৰ ৬০ নং ধাৰাৰ অধীনত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক যি কোনো শ্ৰেণীৰ সপক্ষে বা যি কোনো শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিক বা যি কোনো আয়ৰ সমগ্ৰ বা যি কোনো অংশৰ সন্দৰ্ভত আয়কৰৰ ক্ষেত্ৰত ৰেহাই, হাৰ হ্ৰাস বা অন্যান্য পৰিৱৰ্তন কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে। এই ক্ষমতা চৰকাৰক ধাৰা ৮ ৰ বাহিৰে বিশেষ পৰিস্থিতি সমূহৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰদান কৰা হয়। যদি আয়কৰ আইনৰ ৮ নং ধাৰাত কোনো বিশেষ আয়ৰ ক্ষেত্ৰত ৰেহাই দিয়া হয়, তেন্তে আয়কৰ আইনৰ ৬০ ক ধাৰাত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক প্ৰদান কৰা বিশেষ ক্ষমতাৰ প্ৰয়োগৰ কোনো পৰিসৰ বা সুযোগ নাথাকে।

যদিহে আমি সেই বিতৰ্কটো মানি লওঁ যে ধাৰা ৬০ক ৰ অধীনত অধিসূচনা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অতিশয় সাৱধানতাৰে জাৰি কৰিছিল যাতে ধাৰা ৮ৰ অধীনত একে খিনি সামৰি লোৱা হয়। এনে কোনো অতিৰিক্ত তাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক জগৰীয়া কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই-অধিসূচনাখনক নিজাববীয়াকৈ ব্যাখ্যা নকৰাৰ কোনো কাৰণ আমি দেখা নাই। এই গোচৰত উত্থাপিত ৰেহাইৰ প্ৰশ্নটোৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰয়োগত অধিসূচনাখনক নিজৰ চৰ্তত ব্যাখ্যা নকৰাৰ কোনো কাৰণ আমি দেখা নাই। উক্ত অধিসূচনাত লিখা আছে :

ট্ৰেভাংকুৰৰ পূৰ্বৰ চৰকাৰ বা পূৰ্বৰ কোচিন চৰকাৰে জাৰি কৰা তলত দিয়া আয়কৰ মুক্ত ঋণৰ ওপৰত গ্ৰহণযোগ্য সুতৰ ওপৰত কোনো আয়কৰ কোনো মূল্যায়কে দিব নোৱাৰিব যদিহে এনে সুত ট্ৰেভাংকুৰ-কোচিনৰাজ্যৰ ভূ-খণ্ডৰ ভিতৰত লাভ কৰা হয় আৰু উক্ত আইনখন প্ৰযোজ্য হোৱা কৰ যোগ্য ভূ-খণ্ড আন কোনো অংশলৈ অনা নহয়। এনে সুত অৱশ্যে ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২ৰ ধাৰা ১৬ৰ উদ্দেশ্যে মূল্যায়কৰ মুঠ আয়ত অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব:-

এই অধিসূচনা প্ৰশ্ন কৰা ছিকিউৰিটিসমূহৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য হোৱাটো সাধাৰণ কথা। মন কৰিবলগীয়া যে এই অধিসূচনাত আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৮ৰ বিধানৰ কথা একেবাৰেই উল্লেখ কৰা হোৱা নাই। ইয়াত উল্লেখ কৰা আয়কৰ মুক্ত ঋণৰ গ্ৰহণযোগ্য সুতৰ ক্ষেত্ৰত মূল্যায়কক আয়কৰৰ পৰা সম্পূৰ্ণ ৰেহাই দিয়া হয়। ইয়াত চৰ্তসমূহৰ অধীনত সেই ৰেহাই দিয়া হৈছে, যেনে, (১) যেতিয়া সুত ট্ৰেনভাংকোৰ-কোচিন ৰাজ্যৰ ভূ-খণ্ডৰ ভিতৰত লাভ কৰা হয়, আৰু (২) যেতিয়া ইয়াক ‘কৰ যোগ্য ভূ-খণ্ডৰ আন কোনো অংশলৈ অনা নহয়। ইয়াত আয়কৰ আইনৰ ১৬ নং ধাৰাত মূল্যায়কৰ মুঠ আয়ৰ উক্ত ৰেহাই প্ৰাপ্ত সুত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। চমুকৈ ক'বলৈ গ'লে এই অধিসূচনাখন স্বয়ং সম্পূৰ্ণ; ই নিৰ্দিষ্ট চৰ্তৰ অধীনত এটা বিশেষ শ্ৰেণীৰ আয়ৰ ওপৰত এজন মূল্যায়কে প্ৰদান কৰিব লগীয়া আয়কৰ ৰেহাই দিয়ে।

গতিকে আয়কৰ আইনৰ ৮ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা অধিসূচনাৰ বিধান সমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ কোনো পৰিসৰ নাই। "আয়কৰ মুক্ত ঋণৰ ওপৰত গ্ৰহণ যোগ্য সুত" এই অভিব্যক্তিটো স্পষ্ট আৰু নিৰ্দ্বিধায়। যদিও ৰেহাইৰ কাম কৰা সময়ৰ বিন্দুটো হ'ল যেতিয়া ইয়াক ট্ৰেভাংকুৰ-কোচিন ৰাজ্যৰ ভূ-খণ্ডৰ ভিতৰত লাভ কৰা হয়, যিটো ৰেহাই দিয়া হয় সেয়া হ'ল গ্ৰহণ যোগ্য সুত। "গ্ৰহণযোগ্য সুত"ৰ অৰ্থ হ'ল কেৱল ছিকিউৰিটিজৰ চৰ্ত অনুসৰি গণনা কৰা সুত। ইয়াৰ অৰ্থ স্পষ্টভাৱে গ্ৰহণযোগ্য সুত বিয়োগ কৰি একে খিনি লাভ কৰাত ব্যয় কৰা ধনৰাশি হ'ব নোৱাৰে। সেয়েহে, আমি, উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সৈতে একমতহৈ, পূৰ্বৰ থলুৱা ৰাজ্যসমূহে জাৰি কৰা ছিকিউৰিটিৰ পৰা মূল্যায়কে উপাৰ্জন কৰা ৪৪,৭২০/- টকাৰ সমগ্ৰ সুতৰ ক্ষেত্ৰত কোনো আয়কৰ দিব নালাগে বুলি ধৰি লৈছো।

ফলত আপীল বিফল হয় আৰু খৰচৰ সৈতে খাৰিজ কৰা হয়।

আপীল খাৰিজ কৰা হৈছে।

Translated by-Bitabi Mahanta(Advocate)

Disclaimer – The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

"স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচ ৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে । ইয়াৰ বাদে অন্যক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব । সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী স্ংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ'ব ।